

Kunnskapsdepartementet

Høringsnotat

**Forslag til forskrift om endring i forskrift om midlertidige regler for utdanningsstøtte som følge av
utbruddet av covid-19**

November 2021

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift om midlertidige regler for utdanningsstøtte som følge av utbruddet av covid-19. Dette høringsnotatet foreslår endringer i den forskriften som ble fastsatt 1. juli 2020, og som supplerer ordinær forskrift om utdanningsstøtte.

For at utdanningsstøtteregulverket ikke skulle stå i veien for fullføring av utdanning i utlandet, fastsatte departementet noen unntak fra regelverket i 2020 og 2021 i [forskrift om midlertidige regler for utdanningsstøtte som følge av utbruddet av covid-19](#).

Det vil fremdeles kunne være reiserestriksjoner for enkelte studenter ved semesterstart våren 2022, eller på det tidspunktet studenten må bekrefte skolepengeinnbetaling. Kunnskapsdepartementet foreslår derfor å videreføre unntakene for utdanning i utlandet til våren 2022, slik at studenter og elever kan ta planlagt utdanning.

2. Departementets vurderinger og forslag

Gjeldende rett

Etter forskrift om utdanningsstøtte § 25 første ledd bokstav a skal utdanning i utlandet være stedbaset for å gi rett til lån og stipend. Med dette menes at utdanningen er støtteberettiget kun hvis den gjennomføres fysisk på studiestedet. I tillegg forutsetter retten til lån og stipend til reiser for utdanning i utlandet at søkeren faktisk reiser til studiestedet, selv om dette ikke er et eksplisitt vilkår etter forskrift om utdanningsstøtte § 64, § 65 og § 92. Det er også et krav om at søkeren ikke bor i foreldrehjemmet etter forskrift om utdanningsstøtte § 3 for å ha rett til utdanningsstipend, borteboerstipend, lån og stipend til reiser og lån til elever over 18 år som tar videregående opplæring med ungdomsrett.

Departementets vurderinger

Under pandemien har mange læresteder gjort tilpasninger i undervisningen for å sikre at studenter og elever skal kunne følge normal studieprogresjon til tross for at enkelte ikke har kunnet reise til lærestedet. For eksempel har studenter og elever fulgt utdanningen nettbasert eller samlingsbasert. Det har derfor vært nødvendig med midlertidige tilpasninger i utdanningsstøtteregulverket.

Departementet vurderer at det fortsatt er nødvendig å legge til rette for at studenter og elever ikke mister rettigheter til lån og stipend fordi de ikke kan være på studiestedet ved semesterstart, men følger utdanningen nettbasert eller samlingsbasert i påvente av å få reise til studiestedet på grunn av pandemien. Lokale utbrudd kan oppstå, og det er fortsatt mulighet for innreiserestriksjoner i populære studieland som for eksempel Australia, New Zealand og USA. Videreføringen av unntakene skal derfor være tilpasset slike tilfeller, men også ta høyde for dagens situasjon hvor de fleste land åpner for at studenter og elever kan følge undervisningen fra lærestedet. Departementet foreslår derfor at det ses bort fra kravet om at utdanning i utlandet er stedbaset for å få lån og stipend, dersom utdanning som *normalt* er stedbaset, tilbys nettbasert eller samlingsbasert våren 2022 på grunn av utbruddet av covid-19.

Departementet legger til grunn at søkere faktisk reiser til studiested i utlandet når dette blir mulig, og vil unngå en ekstra runde med søknadsbehandling hos Lånekassen. Derfor kommer utbetalingen av lån og stipend til reiser til å foregå som normalt.

I tillegg foreslår departementet å videreføre det midlertidige unntaket fra kravet i forskrift om utdanningsstøtte § 3 for søkere som tar utdanning i utlandet, men som starter semesteret med å bo hos foreldrene i påvente av å få reise til studiestedet.

Siden det fortsatt er uklart for enkelte elever og studenter når de får reist til studiestedet i utlandet, foreslår departementet at tilpasningene i regelverket gjelder for det som normalt regnes som vårsemesteret 2022 i regelverket, dvs. til 15. juni 2022. I land med egne semester- eller studieårsperioder vil tilpasningene gjelde fra studiestart til semesterets slutt, slik det normalt gjøres for studier i utlandet.

De ovennevnte unntakene er ikke ment som generelle unntak som også omfatter søkere som kan reise. De fleste land har åpnet for vaksinerte innreisende, og derfor tar departementet utgangspunkt i at mange studenter og elever vil kunne reise til studiestedet i utlandet når vårsemesteret 2022 begynner.

Departementet forutsetter derfor at den enkelte skal kunne dokumentere ovenfor Lånekassen at man ikke kan reise på grunn av pandemien for å omfattes av unntakene. Studentene vil få beskjed fra Lånekassen om å sende inn dokumentasjon der dette er nødvendig.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Å tillate digitale tilpasninger for utdanninger som i utgangspunktet er stedbaserte og å gi midlertidig unntak fra krav om å bo utenfor foreldrehjemmet, påvirker ikke budsjettbehovet som er anslått i Prop 1 S (2021–2022). Tiltakene innebærer ingen utvidelse utover dagens rett til lån og stipend for denne gruppen studenter og elever. Kunnskapsdepartementet har på samme måte som for tilpasningene for høsten 2021 orientert Stortinget, i Tillegg til Prop. 1 S (2021–2022).

4. Utkast til forskrift

Forskrift om endring i forskrift om midlertidige regler for utdanningsstøtte som følge av utbruddet av covid-19

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet x. desember 2021 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte (utdanningsstøtteloven) § 4 og § 5

I

I forskrift 1. juli 2020 nr. 1459 om midlertidige regler for utdanningsstøtte som følge av utbruddet av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3 Unntak fra krav om stedbasert utdanning i utlandet

Kravet i forskrift 15. april 2020 nr. 798 om utdanningsstøtte § 25 første ledd bokstav a gjelder ikke dersom en utdanning som normalt er stedbasert, tilbys nettbasert eller samlingsbasert studieåret 2020–2021 eller 2021–2022 på grunn av utbruddet av covid-19.

§ 4 første ledd skal lyde:

§ 4 Midlertidig flytting til foreldrehjemmet

En søker som bor midlertidig i foreldrehjemmet studieåret 2020–2021 eller 2021–2022 på grunn av utbrudd av covid-19 regnes ikke som å bo sammen med foreldrene etter forskrift 15. april 2020 nr. 798 om utdanningsstøtte dersom søkeren tar en utdanning som oppfyller vilkårene i § 25.

§ 7 andre ledd skal lyde:

§ 7 Ikrafttredelse og varighet

Forskriften gjelder til 1. november 2022.

II

Forskriften trer i kraft straks.